

OLJUÆVINTÝRIÐ KANN GERAST EITT GASSÆVINTÝR

- Vit skulu seta á stovn eitt alment føroyskt nátúrgassfelag, heldur Johan Mortensen, fyrrverandi leiðari hjá Amerada Hess í Føroyum

DANJAL AV RANA

Fjórða útbjóðingarumfar at leita eftir olju í føroysku undirgrundini var herfyri, men einans eitt felag vísti áhuga, tó ikki nóg ítøkiliga til at koma við eini umsókn. Óvist er júst hví áhugin fyri føroyska økinum er so lítil í løtuni, men treytir so sum at alt skal um føroyskan bryggjukant, aðrar lógir og reguleringar og so lutfalsliga lági oljuprisurin, verða ofta nevnd sum ein orsök.

Johan Mortensen heldur, at tíðin er komin, at føroyingar taka sakina í egnar hendur og sjálvur fara eftir teimum fundum, sum liggja á føroyskum øki.

- Vit hava olju og gass í føroysku undirgrundini, oljufeløgini hava gjørt fundini. Nú er tað bara ein spurningur um at heinta tað upp, sigur hann.

Johan Mortensen var leiðari hjá Amerada Hess, sum fann Marjunfeltið suður móti Hetlandsrennuni í ár 2000. Hann hevur eisini verið umboðsmaður hjá DONG og stjóri hjá Anadarko í Føroyum.

- Í Marjunfundinum er talan um eitt stað millum 200 og 300 milliúnir tunnur. Talan er tí um eitt stórt fund, men kanska júst ov lítið til at vera vert at heinta upp sum sjálvstøðugt oljufelt, sigur Johan Mortensen. Tí er ikki meiri gjørt við Marjunfeltið fyribils.

Hava framvegis tørv á olju

Skulu Føroyar tó kasta seg út í eitt oljuævintýr, samstundis sum vit skulu náa málunum í visjón 2030 um ikki at nýta olju til brennievni á landi?

- Við teimum umhvørvisbrotingum, sum vit síggja í heiminum í dag, so er eingin ivi um, at vit mugu minka um nýtsluna av olju. Vit kunnu á ongan hátt verja hesa fyrilítarleysu nýtsluna av olju, sum vit gera í heiminum í dag, sigur Johan Mortensen. Hann vísir á, at áður kend oljufeløg, sum til dømis DONG, nú hava selt alla sína olju- og gassframleiðslu og leggja alla orkuna í varandi orkukeldur.

- Tá tað er sagt, so verður tørvur á olju og gassi í mong harrans ár afturat. Tá vit nú hava olju og gass í undirgrundini, hví skulu vit so ikki

gera okkum dælt av tí, spyr hann.

Hann sigur tó, at tað, sum veruliga hevur fangað hansara áhuga er nátúrgass.

- Tá royndir vóru gjørdar um aldarskiftið, fingur vit sera greiðar ábendingar um at gass var at finna í Onnu Mariu-feltinum, har suðuri. Síðani hava vit eisini fingið greiðar ábendingar um eitt stórt gassfelt norðanfyri, Kúlubøkuna, greiðir hann frá.

Kúlubøkan, sum liggur norðan fyri Føroyar, verður mett at innihalda minst 12 TCF, tað vil siga milliardir rúmføtur ella 340 milliardir rúmmetrar av nátúrgass. Tað er á leið sama stódd sum norska Snøhvit-feltið í Norðhavinum. Snøhvit er fimt størsta nátúrgassfeltið í norsktum øki. Johan Mortensen metir, at eitt slíkt felt er nokk til at forsýna Føroyum við orku næstu 100 árin. Tað er tó ikki staðfest, at gass er í Kúlubøkuni.

Mugu sjálvi taka ábyrgd

Johan Mortensen heldur, at tíðin er komin, at føroyingar sjálvir taka ábyrgdina av olju- og gassfundinum í føroyskum øki.

- Ístaðin fyri at lokka heimin higar, lat okkum gera tað sjálvi. Tað er upplagt at samla stóru feløgini og pensjónsfeløgini í Føroyum og gera eitt alment føroyskt tjóðargassfelag, har landið er størsti eigarin. Landsverk kann virka sum borifelag. Teir kunnu líka lætt bora niður í dýpið sum tvørtur gjøgnum fjøll, sigur hann.

Hann vísir eisini á, at føroyingar longu hava førleikarnar.

- Um allan heimin sita føroyingar í leiðandi stórvum í oljuheiminum. So vit hava førleikarnar til at loysa

allar uppgávarnar sjálvir, sigur hann.

- Eg ivist heldur ikki í, at tað hevði verið nógv lættari hjá einum tjóðarfelag at fingið partnarar. Tað er væl hugsandi at Shell, Gazprom ella kanska kinesisk feløg kundu verið áhugaði í at gjørt iløgur í eitt føroyskt tjóðargassfelag, sigur Johan Mortensen.

Nátúrgass er petroleum í gassformi, fyrst og fremst metan. Orkan í gassinum kann nýtast til upphiting, brennievni og orkuframleiðslu. Gassið verður tá heintað upp úr undirgrundini og ført í rørum til eina móttøkustøð, har nátúrgassið verður kølt niður, so at tað verður flótandi, sokallað LNG, Liquid natural gas.

Hann vísir á, at á Gibraltur er Shell farið undir at byggja eina slíka móttøkustøð, við síðuna av einum elorkuvirki, sum fer at kunna veita allari hálvoynni við orku framyvir. Gassið skal fyrst í rørum úr móttøkustøðini beinleiðis yvir í elorkuvirki.

- Ein slík móttøkustøð kundi verið knýtt at virkinum hjá SEV inni á Sundi, sigur Johan Mortensen.

Kann skapa nýggjar vinnur

- Her í Føroyum kundi natúrgass gjørt undurverk fyri føroyska búskapin. Tað hevði kollvelt handilslavnan hjá okkum. Nátúrgass kundi veitt bílga orku til eina rúgvu av avleiddum vinnum, so sum hita til drívhus til grønmetsframleiðslu, vísir Johan Mortensen á.

Seinastu fimm árin hava Føroyar innflutt brennievni fyri 961.415 krónur um árið.

- Eingin ivi er um, at vit eiga at

flyta okkum burtur frá oljunýtslu ongantið ov skjótt, men tað er vanvið ikki at gagnnýta gassið, sum liggur rundan um okkum, sigur hann.

Johan Mortensen sær eisini góðar møguleikar fyri øðrum avleiddum vinnum. Hann vísir á, at Bretland hevur í umbúna at gera stórar iløgur í oljufeltini Rosebank og Cambo, sum liggja beint sunnan fyri markið.

- Eitt føroyskt tjóðarfelag kundi drigið íleggjarar til sín, og síðani keypt seg inn í feløgini og feltini bretsku megin markið. Við føroyskum pengum í virkseminum, kundi ein dirigið meiri virksemi til Føroya, til dømis Suðuroynna, sigur hann.

- Tað er heilt víst, at tá Rosebank og Cambo skulu útbyggjast, eigur Suðuroyggin beinanvegin at bjóða seg fram sum veitingarhavn, tí hon fer at liggja nærmast feltunum. Avleiðingarnar av eini føroyskari olju- og gassvinnu kundu gagnað Suðuroynni serliga væl, heldur hann.

Tá útlendingar ikki vísa landgrunninum áhugað, mugu vit sjálvi taka ábyrgd, heldur Johan Mortensen

Vit skulu seta eitt alment gassfelag á stovn og lata Landsverk taka sær av boringini, sigur Johan Mortensen

